

Bruxelles, 7. listopada 2024.
(OR. en)

14128/24

LIMITE

ELARG 122

NAPOMENA O TOČKI „I”

Od:	Radna skupina za proširenje i zemlje koje pregovaraju o pristupanju EU-u
Za:	Odbor stalnih predstavnika (dio 2.)
Br. preth. dok.:	ST 13824/24
Predmet:	PROŠIRENJE – pristupni pregovori s Albanijom = 1. skupina poglavlja: temeljna pitanja

1. S ciljem pripreme sljedećeg sastanka Konferencije o pristupanju s Albanijom, Radna skupina za proširenje i zemlje koje pregovaraju o pristupanju EU-u (COELA) postigla je dogovor o nacrtu zajedničkog stajališta Europske unije o 1. skupini poglavlja: temeljna pitanja (među ostalim: funkcioniranje demokratskih institucija, reforma javne uprave, poglavlje 23. – Pravosuđe i temeljna prava, poglavlje 24. – Pravda, sloboda i sigurnost, gospodarski kriteriji, poglavlje 5. – Javna nabava, poglavlje 18. – Statistika, poglavlje 32. – Financijski nadzor).
2. S obzirom na navedeno te u skladu s internim aranžmanima za pregovore s Albanijom (dokument 10380/1/2022 REV 1) Odbor stalnih predstavnika poziva se da odobri zajedničko stajalište kako je navedeno u Prilogu.
3. Nakon što ga Odbor stalnih predstavnika odobri, zajedničko stajalište EU-a bit će stavljeno na raspolaganje Albaniji prije sljedećeg sastanka Konferencije o pristupanju.

KONFERENCIJA O PRISTUPANJU

EUROPSKOJ UNIJI

- ALBANIJA -

NACRT

ZAJEDNIČKOG STAJALIŠTA EUROPSKE UNIJE

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu za Konferenciju o pristupanju s Albanijom (AD 5/22 CONF-ALB 2) te podliježe pregovaračkim načelima potvrđenima u okviru te konferencije, a posebice sljedećem:

- bilo kakvim mišljenjem koje su Albanija ili EU izrazili u vezi s određenim poglavljem pregovora ni na koji se način ne dovodi u pitanje stajalište koje se može zauzeti u vezi s drugim poglavljima;
- dogovori postignuti tijekom pregovora o određenim poglavljima, čak i djelomični dogovori, ne mogu se smatrati konačnima dok se ne postigne sveobuhvatan dogovor o svim poglavljima;

kao i zahtjevima navedenima u točkama 3., 5., 10., 14., 16., 31., 33., 36., 38., 39., 46., 47. i 48. pregovaračkog okvira.

EU potiče Albaniju da nastavi s postupkom usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinom djelotvornom provedbom i izvršavanjem te da općenito i prije pristupanja izradi politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU primjećuje da Albanija u svojem stajalištu AD 19/24 CONF-ALB 4 prihvaća pravnu stečevinu EU-a u okviru 1. skupine poglavlja, kako je na snazi 2. listopada 2024., te da će biti spremna provesti je do datuma pristupanja Europskoj uniji.

1. Funkcioniranje demokratskih institucija

EU primjećuje da je Albanija u svojem ustavnom poretku uspostavila temelje **demokratske države** i nastoji konsolidirati svoje demokratske institucije te da pravni i institucionalni okvir omogućuje demokratski izborni proces. EU poziva Albaniju da riješi nekoliko pravnih nejasnoća i neusklađenosti koje su istaknuli OEES/ODIHR, kao i druge zajedničke preporuke OEES-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije. Potrebno je dodatno ojačati zakonodavstvo koje se odnosi na medije u izbornim kampanjama, posebno u vezi s dezinformacijama i internetskim platformama. Kad je riječ o financiranju političkih stranaka i izbornih kampanja, EU sa zadovoljstvom prima na znanje da je revizijom zakonodavnog okvira omogućena veća transparentnost, ali da je potrebno konsolidirati njegovu provedbu.

EU primjećuje da se uloga albanske **skupštine** tijekom vremena konsolidirala. Potiče daljnje napore za povećanje transparentnosti i odgovornosti, integriteta i djelotvornosti, među ostalim u pogledu interakcije između parlamenta i nevladinih organizacija/organizacija civilnog društva te u pogledu svojih objava. EU podsjeća da je funkcionalan parlament koji obavlja učinkovitu nadzornu i zakonodavnu ulogu središnji stup procesa pristupanja. Podsjeća na to da je potrebno omogućiti parlamentu da se koristi svim mehanizmima, među ostalim istražnim povjerenstvima, kako bi djelotvorno nadzirao rad vlade. Naglašava da konstruktivan i uključiv politički dijalog u parlamentu ima ključnu važnost i da je u interesu albanskih građana. Nadalje, primjećuje da je parlament, unatoč daljnjem negativnom utjecaju političke polarizacije, uspio velikom međustranačkom većinom usvojiti zakonodavne izmjene kako bi ojačao svoju ulogu u procesu integracije u EU.

EU naglašava da je pravni, regulatorni i institucionalni okvir za **organizacije civilnog društva** općenito uspostavljen, ali su potrebna poboljšanja kako bi se omogućila potpuna provedba pravnog okvira, osobito u vezi s postupcima registracije. Napominje da je nužno poboljšati postupke savjetovanja radi povećanja njihove uključivosti, učinkovitosti i kvalitete te da su potrebni dodatni naponi i resursi kako bi se osiguralo održivo i poticajno okruženje za civilno društvo.

2. Reforma javne uprave

EU primjećuje umjerenu pripremljenost Albanije u vezi sa **strateškim okvirom reforme javne uprave**. Naglašava da Albanija mora razviti i pravodobno donijeti nove strategije za reformu javne uprave i upravljanje javnim financijama kako bi se osigurao kontinuitet reformi. Trebalo bi osigurati sveukupnu dosljednost strategije za reformu javne uprave s drugim strateškim dokumentima i dokumentima za planiranje politika, kao i financijsku održivost reformi povezanih s reformom javne uprave. EU naglašava da je sustav koordinacije politika i dalje složen i da bi ga trebalo pojednostavniti te da bi trebalo unaprijediti koordinaciju i političko usmjeravanje u provedbi i praćenju reformi.

EU ističe umjerenu pripremljenost Albanije u vezi s **razvojem i koordinacijom politika**. U području razvoja politika zakonodavstvo je djelomično usklađeno sa standardima EU-a. EU ističe da Albanija treba unaprijediti regulatorni okvir kako bi poboljšala srednjoročno planiranje politika, proširila primjenu procjene regulatornog učinka na cjelokupno sekundarno zakonodavstvo i ojačala ulogu parlamentarnog nadzora nad vladom.

EU primjećuje da je albansko zakonodavstvo o **javnoj upravi** općenito usklađeno s temeljnim načelima transparentnog zapošljavanja, promaknuća i otpuštanja na temelju zasluga. Međutim, odredbe o zapošljavanju i promaknuću na temelju zasluga treba dosljedno provoditi u praksi na svim razinama. EU također primjećuje da Albanija treba reformirati sustav plaća kako bi postao transparentniji i pravedniji s jasnim kriterijima za dodatke na plaću i povećanje plaća. EU ističe da bi Albanija također trebala uskladiti i provesti sustav klasifikacije radnih mjesta u svim institucijama.

EU primjećuje da postojeći pravni okvir za **ustroj središnjih upravnih tijela** ne pruža jasnu tipologiju i kriterije za osnivanje podređenih tijela niti jasno definira linije odgovornosti između nadzornih i podređenih tijela. Poziva Albaniju da riješi to pitanje te da ojača nadzor nadležnih ministarstava nad podređenim agencijama. Nadalje, naglašava da bi Albanija trebala poboljšati transparentnost javnih institucija, među ostalim jačanjem pristupa građana javnim informacijama.

EU podsjeća da je digitalizacija put prema boljoj javnoj upravi kojim se pružaju učinkovitije, djelotvornije i visokokvalitetne elektroničke usluge uz niže administrativne troškove i manje opterećenje za građane i poduzeća. Prima na znanje da je Albanija pokrenula ambiciozan proces **digitalizacije javnih usluga** kojim je trenutačno obuhvaćeno oko 95 % svih javnih usluga. Poziva Albaniju da zajamči jednako postupanje i dostupnost administrativnih usluga za sve građane i poduzeća. Nadalje, potiče Albaniju da nastavi ulagati napore u pojednostavnjenje administrativnih postupaka i usluga te jačanje kibernetičke sigurnosti. Prima na znanje namjeru Albanije da revidira zakonodavstvo o interoperabilnosti. U tom smislu podsjeća da je kao temelj za interoperabilne digitalne javne usluge usmjerene na čovjeka ujedno potrebno ojačati prekograničnu interoperabilnost u okviru nacionalnog okvira za interoperabilnost koji je u potpunosti usklađen s Europskim okvirom za interoperabilnost. Potiče Albaniju da prati razvoj digitalne pravne stečevine EU-a, osobito zakonodavstvo EU-a o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja (Uredba eIDAS), koje je trenutačno predmet revizije, kako bi se uspostavila nacionalna lisnica za digitalni identitet.

EU primjećuje da Albanija ima dobro uspostavljen okvir za **upravljanje javnim financijama**. Naglašava da je važno da Albanija dodatno poboljša srednjoročni proračunski okvir, poveća institucionalne kapacitete za praćenje fiskalnih rizika i unaprijedi upravljanje javnim ulaganjima. Potiče Albaniju da uspostavi fiskalno vijeće kako bi se ojačala vjerodostojnost fiskalnih politika u zemlji.

3. Poglavlje 23. – Pravosuđe i temeljna prava

EU ističe da je zakonodavni i institucionalni okvir Albanije u velikoj mjeri usklađen s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima u pogledu **funkcioniranja pravosuđa**. Primjećuje da Albanija namjerava dodatno unaprijediti **reformu pravosuđa** iz 2016. nastavkom jačanja neovisnosti sudaca te pravosudnog i tužiteljskog sustava, konsolidiranja odgovornosti i integriteta na svim razinama, osiguravanja dostupnosti i kvalitete pravosuđa te učinkovitog izvršenja pravde u skladu s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima.

EU primjećuje napredak Albanije u pogledu **neovisnosti i nepristranosti** pravosudnog i tužiteljskog sustava. Primjećuje da Albanija namjerava nastaviti razvijati kapacitete, neovisnost i učinkovitost samoupravnih pravosudnih tijela te konsolidirati napredak imenovanjima i napredovanjem u karijeri na temelju zasluga, unapređenjem transparentnosti napredovanja, strogim poštovanjem i dosljednom provedbom periodičnih provjera integriteta tijekom karijere sudaca. Ujedno primjećuje da se Albanija obvezala slijediti visoke standarde utvrđene u okviru postupka provjere i osigurati da se pravila nasumične dodjele predmeta učinkovito primjenjuju u praksi. Nadalje, EU pozitivno ocjenjuje činjenicu da Albanija namjerava dodatno ojačati otpornost pravosudnih institucija na unutarnje i vanjsko upletanje. EU ističe potrebu da izvršna i zakonodavna vlast u Albaniji prioritetno poštuju i u potpunosti provedu obvezujuće odluke Ustavnog suda. Ističe da je važno da Albanija pri imenovanju članova samoregulatornih tijela i drugih ključnih pravosudnih i tužiteljskih tijela osigura najviše standarde koji se temelje na integritetu, transparentnosti i zaslugama.

EU primjećuje da Albanija ima pravni i institucionalni okvir kojim se osigurava solidno uređenje **odgovornosti**. Pozitivno ocjenjuje činjenicu da Albanija kontinuirano dobro provodi postupak provjere te da namjerava uredno dovršiti postupak provjere u ustavnim rokovima, pod nadzorom međunarodne promatračke misije. Naglašava da Albanija treba nastaviti pokretati kaznene postupke protiv sudaca i tužitelja optuženih za kažnjivo postupanje tijekom postupka provjere, kao i važnost primjene visokih standarda zadanih postupkom provjere. Također primjećuje da Albanija namjerava osigurati da inspeksijske službe i samoupravne institucije, osobito visoki pravosudni inspektor, visoko sudsko vijeće i visoko tužiteljsko vijeće, dosljedno omogućuju postizanje solidnih rezultata u pogledu odgovornosti i integriteta unutar pravosudnog sustava na svim razinama. Albanija mora osigurati najvišu razinu integriteta i zasluga pri imenovanju nesudačkih članova Visokog sudbenog vijeća i Visokog tužiteljskog vijeća.

EU primjećuje da Albanija raspolaže dobrom osnovom za **kvalitetu i učinkovitost** pravosudnog sustava. Pozitivno ocjenjuje činjenicu da Albanija namjerava osigurati dostatne ljudske i financijske resurse kako bi se pravosuđu omogućilo potpuno, učinkovito i neovisno funkcioniranje te zajamčilo pravo na pristup pravosuđu. Sa zadovoljstvom ističe da Albanija namjerava ojačati pravosudnu akademiju, što uključuje poboljšanje pristupnog ispita na temelju načela transparentnosti i poštene konkurencije, kako bi se osobama koje žele postati suci ponudilo visokoškolsko obrazovanje. Primjećuje da Albanija namjerava poboljšati informatičke alate koji su na raspolaganju sudovima te poziva na pravodobnu uspostavu integriranog sustava upravljanja predmetima i stalno popunjavanje preostalih slobodnih mjesta u pravosuđu, što je hitno potrebno za učinkovitost pravosuđa.

EU primjećuje da je albanski zakonodavni i institucionalni okvir za **borbu protiv korupcije** djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a. Pozitivno ocjenjuje neke pravomoćne osuđujuće presude protiv visokih dužnosnika u vezi s optužbama za korupciju. Međutim, naglašava da korupcija prevladava u većini područja javnog i poslovnog života, među ostalim u svim granama središnje i lokalne vlasti i institucija, te da i dalje izaziva ozbiljnu zabrinutost. Nadalje, primjećuje da su mjere za borbu protiv korupcije dosad općenito imale ograničen učinak, osobito u sektorima koji su najviše izloženi riziku od korupcije. Primjećuje da Albanija namjerava dodatno izmijeniti pravni i institucionalni okvir za borbu protiv korupcije kako bi se smanjila njegova složenost i osigurala njegova učinkovitost. Naglašava da Albanija mora ostvariti odlučan napredak u borbi protiv nekažnjavanja i opće i široko rasprostranjene prirode korupcije te sa zadovoljstvom primjećuje da Albanija namjerava ojačati institucionalne kapacitete i koordinaciju institucija za sprečavanje korupcije, konsolidirati operativne i ljudske kapacitete posebnog tužitelja za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala (SPAK) i sudova SPAK-a te ostvariti solidne rezultate u sustavnom suzbijanju korupcije, osobito na visokoj razini, uključujući pravomoćno oduzimanje imovine. Primjećuje da Albanija namjerava ojačati učinkovitost okvira za sprečavanje korupcije, među ostalim sustavnim i djelotvornim provođenjem u djelo preporuka Skupine država protiv korupcije (GRECO) pri Vijeću Europe. Napominje da je važno da Albanija buduće pravne izmjene kaznenog zakonodavstva, uključujući moguće amnestije, uskladi s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima te da se tim izmjenama i mogućim amnestijama doprinosi njezinim naporima za dosljedno smanjenje korupcije.

EU primjećuje da je pravni i institucionalni okvir Albanije djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima o **temeljnim pravima** te ističe da je potrebno ojačati provedbu kako bi se zajamčilo uživanje temeljnih prava u praksi, uključujući jačanje kapaciteta neovisnih institucija za temeljna prava.

EU napominje da su nužni daljnji naponi za osiguravanje zaštite osobnih podataka u Albaniji. Primjećuje da Albanija namjerava uskladiti pravni okvir za **zaštitu osobnih podataka** s pravnom stečevinom EU-a i ojačati institucionalni kapacitet povjerenika za informiranje i zaštitu podataka te javnih i privatnih voditelja obrade kako bi se osiguralo djelotvorno izvršavanje prava, uključujući mjere za podizanje javne svijesti. Ističe da Albanija namjerava djelotvorno istražiti povrede prava na zaštitu podataka, što uključuje povrede velikih razmjera.

EU primjećuje da je pravni i institucionalni okvir Albanije u pogledu **slobode izražavanja** djelomično usklađen s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima te da su i dalje potrebna znatna poboljšanja. Pozitivno ocjenjuje činjenicu da Albanija namjerava omogućiti temeljitu reformu pravnog i regulatornog okvira te uspostaviti potrebne provedbene i izvršne mjere u cilju povećanja transparentnosti financiranja medija iz privatnih i državnih sredstava te jačanja autonomije regulatornog tijela za medije i neovisnosti državne radiotelevizije. EU primjećuje da se ozračje u pogledu verbalnih i fizičkih napada, kampanja ocrnjivanja i strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP) usmjerenih protiv novinara nije poboljšalo te da to pitanje preostaje za rješavanje. Naglašava da je važno da Albanija u potpunosti stavi izvan snage kaznene odredbe o uvredi i kleveti te uskladi civilne aspekte klevete s europskim standardima. Ističe potrebu za pozornim daljnjim postupanjem kako bi se formalne i zaštitne mjere djelotvorno provele i pretočile u konkretna poboljšanja sigurnosti i radnog okružja novinara. Svaka promjena pravnog okvira trebala bi biti u skladu s europskim standardima i preporukama, među ostalim mišljenjima Venecijanske komisije, te podlijegati uključivim savjetovanjima s medijskim organizacijama i civilnim društvom.

Što se tiče **rodne ravnopravnosti i nediskriminacije**, područja u kojem je Albanija postigla djelomično usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a, EU primjećuje da Albanija namjerava pravni okvir o nediskriminaciji u potpunosti uskladiti s pravnom stečevinom EU-a i osigurati njegovu učinkovitu provedbu, uključujući izvršavanje od strane povjerenika za nediskriminaciju, među ostalim u pogledu LGBTIQ osoba. Ujedno primjećuje da Albanija namjerava osigurati potpunu usklađenost s pravnom stečevinom EU-a u području rodne ravnopravnosti, što uključuje Istanbulsku konvenciju, osobito radi učinkovite borbe protiv rodno uvjetovanog nasilja, povećanja institucionalnih kapaciteta, među ostalim tijela za ravnopravnost, te poboljšanja održivosti skloništa za žrtve nasilja. Ističe potrebu za osiguravanjem pravodobne provedbe mjera, što uključuje usklađivanje pravnih odredaba o nediskriminaciji, kao i za borbom protiv zločina iz mržnje i govora mržnje i rodno uvjetovanog nasilja te osiguravanjem rodne ravnopravnosti. Poziva Albaniju da dodijeli odgovarajuća sredstva za povećanje institucionalnih kapaciteta i osiguravanje održivosti usluga pravne zaštite i pomoći žrtvama. Albanija se obvezuje dodatno promicati prava osoba s invaliditetom.

EU primjećuje da Albanija namjerava očuvati i poboljšati zaštitu **prava djeteta** širenjem dostupnosti usluga u zajednici u cilju smanjenja institucionalizacije djece. Napominje da je važno da Albanija ostvari odlučan napredak u dovršetku prijelaza na skrb u zajednici, među ostalim za djecu s teškoćama u razvoju. Ističe potrebu za pravodobnom provedbom reforme kako bi se osiguralo poštovanje načela najboljeg interesa djeteta.

Što se tiče **prava na vlasništvo**, EU primjećuje da je Albanija donijela provedbeno zakonodavstvo u pogledu Zakona o katastru i Zakona o okončanju prijelaznih postupaka vlasništva, ali i dalje postoje znatni izazovi u provedbi. Osobito bi, prema Planu za poglavlja o vladavini prava, učinkovit i transparentan sustav za upis imovine i integrirano upravljanje imovinom, kojim se omogućuje dobivanje nedvosmislenih i sigurnih vlasničkih listova u Albaniji, trebao uspostaviti do 2030. kako bi se u praksi u okviru potpuno digitalizirane usluge osiguralo pravo vlasništva. U tom je kontekstu Albanija postavila dva privremena cilja, i to za 2026. odnosno za 2028. Prvi cilj odnosi se na digitalizaciju katastarskih karata, dok se drugi odnosi na dovršetak prvog upisa. U tom smislu EU ujedno naglašava da Albanija mora osigurati objavljivanje katastarskih karata, u skladu s postupkom digitalizacije koji se zasad odvija u ograničenom opsegu. Ističe da je važno da Albanija ujedno osigura da, nakon objave pojedinačnih katastarskih karata i nakon što zainteresirana strana dostavi potrebne dokumente za upis svoje imovine, Državna agencija za katastar, kako je definirana u pravnom okviru koji je na snazi, pristupi izdavanju konačne potvrde o imovini u utvrđenom roku od 45 dana ili zainteresiranu stranu obavijesti da treća (javna ili privatna) strana također potražuje tu imovinu kako bi se zainteresirana strana mogla obratiti sudu. Nadalje, poziva Državnu agenciju za katastar da s pomoću plana za suzbijanje korupcije (AIP) uspostavi snažne mjere za borbu protiv korupcije kojima se uzimaju u obzir povratne informacije dionika s ciljem poboljšanja transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti u pružanju usluga od 2025. nadalje, kako je predviđeno u Planu za poglavlja o vladavini prava. Ujedno naglašava da je i dalje ključno primati periodična i temeljita pojašnjenja u pogledu provedbe AIP-a. EU ističe da bi i „Agencija za gospodarenje imovinom” trebala djelovati potpuno transparentno. Poziva na utvrđivanje realističnog vremenskog okvira za izvršenje mogućih naknada najkasnije do 2026., kako je predviđeno u Planu za vladavinu prava. U tom pogledu poziva albanske vlasti da riješe i pitanje krivotvorenih isprava, kako je opisano u Zaključcima Vijeća iz prosinca 2023. o proširenju. Nadalje, EU ponovno ističe da je revizija propisa o ulaganjima u skladu s najboljom praksom EU-a i dalje glavni prioritet koji treba riješiti do 2026., kako je predviđeno u programu reformi iz Plana rasta. Osobito poziva albanske vlasti da osiguraju da izvlaštenja u ime „javnog interesa” budu popraćena pravednim naknadama zakonitim vlasnicima. Ujedno naglašava da bi jasan postupak klasifikacije nekretnina (obradivo ili građevinsko zemljište) pomogao u sprečavanju pogrešne klasifikacije ili bilo kakve zlouporabe. Prima na znanje namjeru Albanije da osigura učinkovitu sudsku zaštitu i dosljednu provedbu sudskih presuda u tom području, osobito presuda Europskog suda za ljudska prava.

EU prima na znanje namjeru Albanije da zaštiti i promiče prava **pripadnika manjina**, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama te europskim i međunarodnim standardima, među ostalim osiguravanjem djelotvorne provedbe zakonodavnog okvira. I dalje odlučno poziva Albaniju da do kraja 2024. donese preostale provedbene podzakonske akte o samoodređenju i drugim povezanim pravima te uporabi jezika nacionalnih manjina u kontaktima s upravnim tijelima i javnim vlastima, kako je predviđeno Planom za vladavinu prava. Naglašava da bi brzo donošenje i provedba tih podzakonskih akata na cijelom državnom području trebalo biti usklađeno s europskim i međunarodnim standardima, uz sudjelovanje svih relevantnih dionika, u skladu sa zaključcima Vijeća iz prosinca 2023. o proširenju. Tijekom donošenja navedenih podzakonskih akata EU poziva albanske vlasti da osiguraju da se pravo na slobodno samoodređenje poštuje i u pravu i u praksi u skladu s europskim i međunarodnim standardima. Ujedno primjećuje potrebu za jačanjem institucionalnih kapaciteta Državnog vijeća za nacionalne manjine, kao i za jačanjem takvih kapaciteta lokalnih vlasti. U pogledu romske i egipatske manjine EU prima na znanje planove Albanije da ispuni obveze iz Izjave iz Poznana u području obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja i zdravlja te da ojača nacionalnu kontaktnu točku za Rome. EU poziva Albaniju da dodijeli odgovarajuća nacionalna sredstva za provedbu mjera politike i poboljša koordinaciju u tom području. Nadalje napominje da je Albanija donijela odredbe kojima se pripadnicima manjina omogućuje očuvanje i razvoj njihove kulturne baštine te poticanje znanja o njihovoj povijesti.

EU naglašava da u trenutku pristupanja Albanija mora osigurati potpunu usklađenost svojeg zakonodavnog okvira s pravnom stečevinom EU-a kako bi se osiguralo potpuno uživanje **prava koja proizlaze iz građanstva EU-a**.

4. Poglavlje 24. – Pravda, sloboda i sigurnost

EU primjećuje da Albanija ima uspostavljen pravni i institucionalni okvir za **borbu protiv organiziranoga kriminala**, iako je potrebno donijeti izmjene tog okvira kako bi se u potpunosti uskladio s pravnom stečevinom EU-a koja uključuje zakonodavstvo o kriminalizaciji pranja novca, kao i o povratu i oduzimanju imovine. EU ističe da suradnja Albanije u izvršavanju zakonodavstva s državama članicama EU-a, CEPOL-om, Europolom i Eurojustom, kao i vrlo aktivno sudjelovanje u EMPACT-u, donose pozitivne rezultate. EU primjećuje da bi te napore trebalo povećati. EU također naglašava da su potrebni daljnji naponi kako bi se konsolidirali rezultati u pogledu istraga, kaznenog progona, pravomoćnih presuda te zapljene i oduzimanja imovine povezane s organiziranim kriminalom i pranjem novca, kao i u smislu proaktivne i učinkovite međunarodne suradnje. EU napominje da bi Albanija trebala staviti odgovarajuća sredstva na raspolaganje institucijama koje se bore protiv organiziranoga kriminala. EU također prima na znanje plan Albanije da osigura da kazneni postupci od samog početka budu sustavno popraćeni financijskim istragama te da razvije kapacitete za rješavanje složenih financijskih istraga. EU nadalje prima na znanje predanost Albanije povećanju napora u područjima oduzimanja i zapljene imovine, zamrzavanja imovine povezane s kriminalnim aktivnostima i promicanju njezine ponovne uporabe u društvene svrhe.

EU primjećuje da je Albanija uklonjena s popisa jurisdikcija pod pojačanim praćenjem Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF) nakon suspenzije planiranog programa fiskalne amnestije i dobrovoljnog izvršavanja poreznih obveza. EU napominje da je važno da Albanija osigura da buduće pravne promjene kaznenog prava, uključujući moguće programe amnestije i dobrovoljnog izvršavanja poreznih obveza, budu u skladu s planovima te zemlje, da se njima potiče daljnja borba protiv organiziranoga kriminala te da su u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima, kao što su oni koje su utvrdili Moneyval i FATF.

EU poziva Albaniju da donese sve potrebno zakonodavstvo i provedbene mjere u području **kibernetičkog kriminaliteta** te da pristupi drugom dodatnom protokolu uz Budimpeštansku konvenciju radi djelotvorne borbe protiv kiberkriminaliteta. EU napominje da bi Albanija trebala ostvariti dobre rezultate u pogledu sprečavanja i suzbijanja kibernetičkog kriminaliteta, posebno uspostavom djelotvornijeg odgovora tijelâ za izvršavanje zakonodavstva usmjerenog na otkrivanje, sljedivost i kazneni progon počinitelja kibernetičkog kriminala.

EU prima na znanje plan Albanije da kriminalizira sve oblike **seksualnog zlostavljanja djece** te poziva Albaniju da posebnu pozornost posveti zaštiti i sprečavanju (uključujući sprečavanje ponovne viktimizacije) seksualnog zlostavljanja djece na internetu i izvan njega.

EU primjećuje da je vatreno oružje u Albaniji dostupno u velikim količinama i poziva Albaniju da smanji nezakonito posjedovanje vatrenog oružja i **trgovinu njime**. EU naglašava da Albanija treba uskladiti svoje djelovanje s ciljevima Regionalnog plana za bolju kontrolu malog i lakog oružja (SALW) na zapadnom Balkanu. EU također prima na znanje plan Albanije da poveća napore u podizanju svijesti, informiranju i obrazovanju o opasnostima i rizicima povezanim sa zlouporabom i nezakonitim posjedovanjem vatrenog oružja / SALW-a i trgovinom njime, kao i u smanjenju nezakonitog vatrenog oružja legalizacijom, dobrovoljnom predajom i onesposobljavanjem.

EU napominje da je Albanija zemlja podrijetla, tranzita i odredišta kad je riječ o **trgovini ljudima** te da treba ojačati svoje mjere za suzbijanje trgovine ljudima s naglaskom na znatnom učinku na žene i djevojčice. EU ističe plan Albanije da poboljša ranu identifikaciju i zaštitu žrtava pristupom usmjerenim na žrtve koji bi trebao biti bolje i dosljednije integriran u istrage i kazneni progon. EU naglašava da Albanija treba ostvariti dobre rezultate u pogledu proaktivnih istraga, kaznenog progona i pravomoćnih presuda u tom području.

EU primjećuje da albanska tijela za izvršavanje zakonodavstva dobro **suraduju** s odgovarajućim tijelima u državama članicama EU-a **u području droga**. EU poziva Albaniju da donese sveobuhvatan strateški okvir u području droga. EU naglašava da će osim donošenja formalnog okvira biti ključno da Albanija pokaže sveobuhvatan strateški pristup djelotvornoj i dosljednoj borbi protiv uzgoja i proizvodnje droge te trgovine njome. EU nadalje prima na znanje plan Albanije da ojača i operacionalizira svoj institucionalni okvir, posebno uspostavom nacionalnog opservatorija za droge i uvođenjem operativnog nacionalnog sustava ranog upozoravanja za razmjenu informacija o novim psihoaktivnim tvarima. EU naglašava potrebu da Albanija ostvari dobre rezultate u pogledu zapljene i uništavanja droge te oduzimanja s tim povezane imovine.

EU primjećuje da Albanija ima strateški, pravni i institucionalni okvir za **borbu protiv terorizma** koji je potrebno izmijeniti kako bi bio u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom EU-a. EU prima na znanje plan Albanije da osigura odgovarajuća sredstva, poboljša međuagencijsku i međunarodnu suradnju te ojača mehanizme upravljanja predmetima i njihova upućivanja. EU prima na znanje napore uložene u sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma, posebno konsolidacijom Centra za borbu protiv nasilnog ekstremizma. Iako hvali uložene napore, smatra da je potrebno obratiti pozornost na radikalizaciju u zatvorima i širenje terorističkog sadržaja na internetu. EU primjećuje da su regionalna suradnja i razmjena osjetljivih informacija s Europolom i državama članicama zadovoljavajuće. EU naglašava da je potreban daljnji rad na rješavanju pitanja financiranja terorizma i pranja novca, posebno poboljšanjem djelotvornosti istraga financiranja terorizma. EU također prima na znanje da je Albanija u postupku izmjene svojeg zakonodavstva kojim se uređuje upotreba evidencije podataka o putnicima (PNR) radi jačanja sposobnosti za borbu protiv terorizma i teških kaznenih djela povezanih sa zračnim prijevozom.

EU prima na znanje da se Albanija obvezuje na **zaštitu kritične infrastrukture** revizijom svojeg pravnog okvira za otpornost kritičnih subjekata, poboljšanjem kapaciteta za otkrivanje kritične infrastrukture i osmišljavanjem kriterija za upravljanje njome, uključujući analizu rizika. Albanija bi trebala osigurati sigurno uvođenje 5G mreža, uz sveobuhvatnu provedbu paketa instrumenata EU-a za kibernetičku sigurnost 5G tehnologije.

EU prima na znanje da su temeljna načela **pravosudne suradnje u kaznenim, građanskim i trgovačkim stvarima** sadržana u zakonodavstvu Albanije, ali da je potrebno daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a. EU prima na znanje plan Albanije da ratificira preostale relevantne međunarodne konvencije u području pravosudne suradnje, posebno Hašku konvenciju o sporazumima o izboru suda (2005.). EU također poziva Albaniju da poveća svoje administrativne kapacitete kako bi ispunila zahtjeve EU-a u pogledu pravosudne suradnje u kaznenim, građanskim i trgovačkim stvarima.

EU napominje da Albanija u pogledu **migracija** treba ažurirati svoju sveobuhvatnu nacionalnu strategiju o migracijama i povezani akcijski plan te nastaviti provoditi akcijski plan EU-a za zapadni Balkan koji je Komisija predstavila u prosincu 2022. EU naglašava da Albanija također treba razviti, donijeti, provesti, ispitati i na odgovarajući način financirati plan za nepredvidive situacije u slučaju velikog priljeva migranata i tražitelja azila. EU također prima na znanje plan Albanije da donese potrebne izmjene u području zakonitih migracija kako bi se uskladila s određenim odredbama o spajanju obitelji, jedinstvenom dozvolom i nedavnim promjenama plave karte EU-a. EU poziva Albaniju da donese izmjene u području nezakonitih migracija, među ostalim kako bi se uskladila s Direktivom o sankcijama za poslodavce¹. EU pozdravlja ponovnu uspostavu istražnih ovlasti za policijske uprave za granice i migracije. EU primjećuje da je potrebno povećati broj članova osoblja i kapacitete uprave. EU ističe da je suradnja Albanije s državama članicama i Frontexom u operacijama ponovnog prihvata i vraćanja vrlo dobra. EU poziva Albaniju da osigura odgovarajuće kapacitete za prihvrat i primijeni postupke vraćanja u skladu sa zakonom o strancima i pravnom stečevinom EU-a.

EU prima na znanje suradnju s Agencijom Europske unije za azil na jačanju nacionalnog sustava **azila** i prihvata. EU poziva Albaniju da provede kvalitetnu provedbu nedavnog zakona o azilu i razvije potrebne dodatne administrativne kapacitete, istodobno osiguravajući daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom. EU također poziva Albaniju da sustavno upućuje na postupak azila. EU također prima na znanje plan Albanije da zahtjeve tražitelja azila obrađuje izravnom potporom i uslugama vlade. EU napominje da se i dalje trebaju ulagati stalni i kontinuirani naponi u pogledu pitanja brojnih albanskih građana koji podnose neutemeljene zahtjeve za azil u državama članicama EU-a.

¹ Direktiva 2009/52/EZ.

EU primjećuje da **vizna politika** Albanije još nije u potpunosti usklađena s EU-om. EU podsjeća na to da privremeno ukidanje zahtjeva za vizu nije u skladu s pravnom stečevinom EU-a. EU primjećuje da je Albanija iznijela plan za usklađivanje svoje vizne politike s EU-om te je poziva da pravodobno poduzme daljnje korake u vezi s time. EU također napominje da će albanski informacijski sustavi zahtijevati dodatne tehničke prilagodbe radi usklađivanja s viznim informacijskim sustavom (VIS).

EU prima na znanje dobru i kontinuiranu operativnu suradnju s Frontexom u području nadzora granica u okviru zajedničke operacije koja se provodi od 2019. u vezi sa **Schengenom i vanjskim granicama**. EU podsjeća da će se dio schengenske pravne stečevine primjenjivati u Albaniji tek nakon odluke Vijeća o ukidanju kontrole osoba na unutarnjim granicama donesene na temelju primjenjive schengenske evaluacije spremnosti Albanije, uzimajući u obzir izvješće Komisije u kojemu se potvrđuje da Albanija i dalje ispunjava obveze koje je preuzela u pregovorima o pristupanju i koje su relevantne za schengensku pravnu stečevinu. EU prima na znanje plan Albanije da riješi pitanje velike fluktuacije službenika na granici.

U pogledu **krivotvorenja eura** EU prima na znanje plan Albanije za daljnju razmjenu informacija s Europskom komisijom, Europolom i Europskom središnjom bankom, u skladu s odgovarajućim sporazumima o suradnji u području zaštite eura od krivotvorenja.

5. Gospodarski kriteriji

EU primjećuje da je Albanija na dobrom putu da postane **funkcionalno tržišno gospodarstvo**. EU primjećuje da se povećava sposobnost Albanije da se nosi s tržišnim pritiskom i snagama tržišta unutar Unije. EU ističe daljnje postojanje širokog domaćeg konsenzusa o temeljima gospodarske politike, uključujući ograničenu ulogu države u gospodarstvu i političku predanost liberalizaciji tržišta. EU primjećuje da, unatoč određenom napretku ostvarenom posljednjih godina, slaba pravna sigurnost, visoka razina neformalne gospodarske aktivnosti, niska razina razvoja financijskog sektora i poteškoće s upisom vlasništva nad zemljištem i dalje ograničavaju učinkovito funkcioniranje tržišnog gospodarstva, što se odražava u sporoj konvergenciji i rastu ispod razine potencijala. EU poziva Albaniju da sustavno i temeljito razmotri političke preporuke EU-a utvrđene u uzastopnim paketima za proširenje i zajednički dogovorene smjernice politika u kontekstu Zajedničkih zaključaka ekonomskog i financijskog dijaloga između EU-a i zapadnog Balkana te predstojećih obveza u okviru plana rasta, što bi Albaniji trebalo pomoći da ispuní gospodarske kriterije. Iako i dalje postoje znatne razlike u odnosu na regionalnu i europsku razinu, EU ističe da su se energetska i prometna infrastruktura Albanije, digitalizacija gospodarstva i obrazovni rezultati znatno poboljšali. EU također napominje da se ulaganja u sva područja fizičke infrastrukture trebaju nastaviti na visokoj razini, dopunjena poboljšanim upravljanjem javnim ulaganjima i reformama upravljanja. EU poziva Albaniju da poboljša svoju konkurentnost, koja je trenutačno ograničena nedostatkom poduzetničkog i tehnološkog znanja i iskustva, nedovoljnim ulaganjima u ljudski razvoj i trajno niskom potrošnjom na istraživanje i razvoj, uz veću kvalitetu i razine obrazovnih rezultata te poticaje na ulaganje u istraživanje. EU poziva Albaniju i da poveća pokrivenost i primjerenost socijalne zaštite i zdravstvenog osiguranja kako bi se smanjio udio stanovništva izloženog riziku od siromaštva i omogućio uključiv i socijalno uravnotežen gospodarski razvoj.

6. Poglavlje 5. – Javna nabava

EU primjećuje visoku razinu usklađenosti Albanije s pravnom stečevinom EU-a u **klasičnom i komunalnom sektoru**. EU poziva Albaniju da preispita pragove za ugovore o nabavi robe i usluga kako bi se minimalna razdoblja koja se primjenjuju u postupcima nabave, kao i rokovi za podnošenje žalbi, uskladila s direktivama EU-a o javnoj nabavi. EU također primjećuje da je u području koncesija Albanija djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Albaniju da se dodatno uskladi kako bi se, među ostalim, riješila pitanja kao što su nenaručene ponude, operativni rizik i zakonodavno područje primjene. EU ističe visoku razinu usklađenosti Albanije s pravnom stečevinom EU-a u **nabavi u području obrane**.

EU primjećuje umjerenu pripremljenost Albanije u pogledu **kapaciteta za provedbu i izvršenje** u javnoj nabavi. EU ističe da bi sustav javne nabave u postupcima javne nabave, osim na učinkovitost, trebao staviti veći naglasak na transparentnost, integritet i tržišno natjecanje. EU poziva Albaniju da putem agencije za javnu nabavu ojača potporu javnim naručiteljima kako bi se dodatno poboljšalo funkcioniranje sustava javne nabave.

EU ističe visoku razinu usklađenosti Albanije s Direktivom o **pravnim lijekovima**. EU prima na znanje da je provedbom sveobuhvatnog sustava za upravljanje e-žalbama i e-pritužbama za elektroničko podnošenje predmeta i upravljanje njima u Albaniji osigurana visoka razina transparentnosti i poboljšana pravodobna obrada pritužbi. EU poziva Albaniju da poboljša kapacitete povjerenstva za javnu nabavu za obradu velikog broja pritužbi.

7. Poglavlje 18. – Statistika

EU primjećuje da je **statistička infrastruktura** Albanije djelomično u skladu s pravnom stečevinom EU-a. EU poziva Albaniju da dodijeli odgovarajuća sredstva statističkom sektoru kako bi se postigla potpuna usklađenost s pravnom stečevinom EU-a.

EU prima na znanje da je Albanija provela glavnu **klasifikaciju EU-a** s različitim stupnjevima usklađenosti s pravnom stečevinom. EU poziva Albaniju da dodatno radi na statističkim registrima, što je potrebno kako bi se osigurala potpuna usklađenost s pravnom stečevinom EU-a.

EU ističe djelomično usklađivanje Albanije s pravnom stečevinom EU-a o **sektorskoj statistici**. EU poziva Albaniju da ostvari daljnji napredak u svim statističkim područjima kako bi se postigla potpuna usklađenost.

8. Poglavlje 32. – Financijski nadzor

EU prima na znanje da je Albanija djelomično usklađena s pravnom stečevinom EU-a o **unutarnjoj financijskoj kontroli u javnom sektoru** i da je njezin zakonodavni okvir općenito usklađen sa standardima EU-a. EU ističe da je sustav unutarnje kontrole samo djelomično djelotvoran i da je upravljačka odgovornost i dalje ograničena u praksi. EU poziva Albaniju da poboljša provedbu djelotvorne unutarnje kontrole i ojača praćenje koje provodi središnja harmonizacijska jedinica.

EU poziva Albaniju da poveća učinak **funkcija** unutarnje i vanjske **revizije** kako bi se u potpunosti uskladila s profesionalnim standardima i načelima EU-a.

EU poziva Albaniju da u potpunosti uskladi svoje nacionalno zakonodavstvo s Direktivom EU-a o suzbijanju prijevara počinjenih protiv **financijskih interesa EU-a** kaznenopravnim sredstvima.

EU poziva Albaniju da formalno uspostavi i ojača suradnju među nacionalnim nadležnim tijelima u području **zaštite eura od krivotvorenja**.

* * *

S obzirom na sadašnje stanje priprema Albanije, EU primjećuje da bi, uz uvjet da Albanija nastavi ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima obuhvaćenima 1. skupinom poglavlja te u njihovoj provedbi, trebalo ispuniti sljedeća *privremena mjerila* prije poduzimanja sljedećih koraka u pregovaračkom procesu u vezi s tom skupinom poglavlja:

- na horizontalnoj razini za 1. skupinu poglavlja Albanija osigurava pomno i trajno praćenje održive provedbe planova za vladavinu prava, reformu javne uprave i funkcioniranje demokratskih institucija s pomoću snažnog i multidisciplinarnog mehanizma, pri čemu se posebna pozornost posvećuje primjerenosti ljudskih i financijskih resursa, institucionalnim kapacitetima, poštovanju utvrđenih rokova i aktivnom dijalogu s civilnim društvom.

Poglavlje 23. – Pravosuđe i temeljna prava

Albanija dodatno provodi sveobuhvatnu reformu pravosuđa, čime se poboljšava nepristranost, neovisnost, odgovornost, profesionalnost, kvaliteta i učinkovitost pravosudnog sustava. Konkretno, Albanija će ispuniti to mjerilo nakon što:

- nastavi s dobrom provedbom reforme pravosuđa, koju treba konsolidirati u skladu s relevantnom pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima, među ostalim daljnjim jačanjem kapaciteta, djelotvornosti i neovisnosti, uključujući načela integriteta, zasluga i transparentnosti, samoupravnih tijela pravosuđa, posebno visokog sudbenog vijeća i visokog tužiteljskog vijeća, među ostalim pri imenovanju njihovih članova;
- postigne veću neovisnost i odgovornost urednim dovršetkom postupka provjere, pod nadzorom međunarodne promatračke misije i trajnu odgovornost i integritet u pravosudnom sustavu na svim razinama nakon provjere koju provode dobro osposobljeni visoki pravosudni inspektor i visoko sudbeno vijeće i visoko tužiteljsko vijeće, među ostalim temeljitim evaluacijama, sustavnom i djelotvornom provjerom imovinskih kartica u skladu s visokim standardima utvrđenima provjerom, dosljednom primjenom imenovanja i promaknuća na temelju zasluga te osiguravanjem sustavne otpornosti pravosudnog sustava na pokušaje izvršavanja neprimjerenog unutarnjeg i vanjskog utjecaja;

- poboljša kvalitetu pravosuđa, među ostalim znatnim smanjenjem broja neizvršenih evaluacija rješavanjem dvije trećine predmeta predviđenih godišnjim planom na temelju objektivnih kriterija s kvalitativnim i kvantitativnim elementima, pravodobnom objavom obrazloženih odluka u znatno kraćem vremenu, unapređenjem kvalitete početne i trajne izobrazbe, jačanjem pravosudne akademije, posebno osiguravanjem integriteta i kvalitete nastavnog osoblja te poboljšanjem kapaciteta i pristupnog ispita;
- postupno poveća učinkovitost i uspješnost sudova i državnih odvjetništava te osigura kvalitetne pravosudne usluge, uključujući kraće vrijeme potrebno za rješavanje predmeta, smanjenje broja neriješenih predmeta, popunjavanje otprilike polovice slobodnih radnih mjesta u pravosuđu i povećanje broja pomoćnog osoblja, osiguravanje dostatnih ulaganja u proračun pravosuđa kako bi se na odgovarajući način pokrile pravosudne potrebe, uključujući infrastrukturu, što bliže prosjeku EU-a, promicanje alternativnog rješavanja sporova i uspostavu funkcionalnog integriranog sustava upravljanja predmetima.

Albanija ostvaruje znatan daljnji napredak u borbi protiv korupcije i njezinu sprečavanju.

Konkretno, Albanija će ispuniti to privremeno mjerilo nakon što:

- unaprijedi operativne kapacitete i konsolidira financijske i ljudske resurse specijaliziranih tijela za borbu protiv korupcije i redovnih pravosudnih institucija radi borbe protiv korupcije;
- ostvari opipljiv napredak na svim razinama u postizanju dobrih rezultata u istragama, kaznenom progonu i osuđujućim presudama u predmetima povezanim s korupcijom, posebno pravomoćnim presudama na visokoj razini, uključujući zapljenu i oduzimanje imovine;
- poveća učinkovitost okvira za sprečavanje korupcije, među ostalim ostvarivanjem znatnog napretka u provedbi preporuka GRECO-a, osiguravanjem učinkovite provjere imovinskih kartica i dosljednim zaključivanjem administrativnih istraga relevantnim sankcijama i upućivanjem na kazneni progon.

Albanija dodatno jača zaštitu temeljnih prava u praksi. Konkretno, Albanija će ispuniti to privremeno mjerilo nakon što:

- donese i započne provedbu reforme zaštite podataka u skladu s pravnom stečevinom EU-a, uključujući provedbu sustavnog odgovora i djelotvornih zaštitnih mjera za zaštitu privatnosti i osobnih podataka;
- unaprijedi slobodu izražavanja, uključujući slobodu medija, među ostalim s pomoću reformiranog zakonodavnog i regulatornog okvira u skladu s europskim standardima, najboljih praksi i preporuka te konkretnih mjera za poboljšanje sigurnosti novinara;
- ojača institucionalne kapacitete, uključujući tijela za jednakost, osigura zakonodavno usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a o nediskriminaciji, rodnoj ravnopravnosti i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja te uspostavi djelotvorne mehanizme za pravnu zaštitu i pomoć žrtvama osigurane većinom iz državnog proračuna;
- ojača sustav zaštite djece, pri čemu je vodeće načelo najbolji interes djeteta, među ostalim u pogledu djece bez roditeljske skrbi ili s invaliditetom, posebno konačnim prelaskom na skrb u zajednici;
- ostvari odlučan napredak prema uspostavi učinkovitog i transparentnog sustava za upis imovine i integrirano upravljanja imovinom, kojim se omogućuju nedvosmisleni i sigurni vlasnički listovi te prema potpuno digitaliziranoj usluzi u praksi najkasnije u skladu s relevantnim obvezama Albanije kako su preuzete u okviru Plana za vladavinu prava. ostvari odlučan napredak u osiguravanju da se svi katastarski podaci, uključujući vlasničke listove i katastarske karte, digitaliziraju i pozorno ažuriraju kako bi se sustavno uklonili podaci koji se preklapaju ili netočni podaci te kako bi se pritužbe učinkovito obrađivale i kako bi se dovršio prvi upisu nekretnina najkasnije u skladu s relevantnim obvezama Albanije kako su preuzete u okviru Plana za vladavinu prava. smanji broj neriješenih sudskih predmeta koji se odnose na imovinu i osigura djelotvorno izvršavanje sudskih presuda;
- donese podzakonske akte koji se odnose na slobodno samoodređenje i uporabu jezika pripadnika manjina kako je predviđeno u Planu za vladavinu prava te koji su u skladu s europskim standardima te ojača provedbene kapacitete, uključujući Odbor za nacionalne manjine i njegove resurse;
- ojača usklađivanje svojeg zakonodavnog okvira s pravnom stečevinom EU-a o pravima građanstva.

Poglavlje 24. – Pravda, sloboda i sigurnost

Albanija ostvaruje opipljiv napredak u borbi protiv organiziranoga kriminala. Konkretno, Albanija će ispuniti to privremeno mjerilo nakon što:

- postigne dodatnu usklađenost s pravnom stečevinom EU-a o borbi protiv organiziranoga kriminala, među ostalim o kriminalizaciji pranja novca te povratu i oduzimanju imovine;
- ostvari konkretan napredak u postizanju dobrih rezultata u istragama, kaznenom progonu i pravomoćnim presudama u svim područjima teškog i organiziranog kriminala (uključujući trgovinu ljudima i seksualno zlostavljanje djece, kibernetički kriminalitet, trgovinu oružjem, trgovinu drogom), pranju novca i financiranju terorizma;
- pokaže vjerodostojnu i dosljednu praksu pokretanja usporednih financijskih istraga kada je riječ o organiziranom kriminalu i pranju novca;
- ostvari opipljiv napredak u postizanju dobrih rezultata u zapljeni i konačnom oduzimanju imovine, pri čemu je ured za oduzimanje imovine odgovoran za utvrđivanje i praćenje imovine stečene kaznenim djelima potpuno operativan, kako je predviđeno nacionalnim zakonodavstvom;
- ostvari znatan napredak u razbijanju mreža trgovine ljudima, s naglaskom na znatnom utjecaju na žene i djevojčice.

Albanija jača svoje napore u suradnji u području droga. Konkretno, Albanija će ispuniti to privremeno mjerilo nakon što:

- uspostavi funkcionalan nacionalni sustav ranog upozoravanja koji raspolaže dostatnim sredstvima i nacionalni opservatorij za droge te uskladi svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o drogama i prekursorima za droge;
- ostvari konkretan napredak u postizanju dobrih rezultata u pogledu zapljene droge, uništavanja i oduzimanja s tim povezane imovine, istodobno osiguravajući strogi progon za kršenja predviđenih propisa o zakonitom uzgoju kanabisa.

Albanija ostvaruje znatne konkretne rezultate u području zakonitih i nezakonitih migracija i azila te u pitanjima povezanim sa schengenskom pravnom stečevinom i vanjskim granicama, u skladu s akcijskim planom EU-a za zapadni Balkan. Konkretno, Albanija će ispuniti to privremeno mjerilo nakon što:

- osigura dostatne i održive kapacitete za upravljanje granicama i odgovarajuće osoblje za upravljanje mješovitim migracijskim tokovima, uključujući dostatne kapacitete za prihvata, učinkovita sredstva za provedbu vraćanja, planove za upravljanje povećanim brojem dolazaka, u skladu s postojećim migracijskim strategijama, kao i veće usklađivanje vizne politike na temelju konkretnog plana;
- ostvari znatan napredak u borbi protiv krijumčarenja migranata;
- osigura funkcionalan postupak azila u skladu s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima, pri čemu država tražiteljima azila osigurava potrebne usluge.

* *

S obzirom na sadašnje stanje priprema Albanije i pod uvjetom da Albanija ispuni privremena mjerila za poglavlja o vladavini prava, EU primjećuje da se, uz uvjet da Albanija nastavi ostvarivati napredak u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom sljedećim poglavljima i u njezinoj provedbi te ne dovodeći u pitanje dodatne uvjete utvrđene u dodatnim mjerilima utvrđenima za 1. skupinu poglavlja, ta mjerila mogu privremeno zatvoriti tek nakon što se EU složi da su ispunjena sljedeća mjerila:

Poglavlje 5. – Javna nabava

- Albanija u potpunosti usklađuje svoj nacionalni pravni okvir s pravnom stečevinom EU-a u pogledu svih područja javne nabave, uključujući zakonodavstvo o koncesijama i javno-privatnim partnerstvima te međunarodne sporazume kojima se određena nabava izuzima iz pravila o javnoj nabavi, u skladu s Ugovorom o EZ-u, zakonodavstvom EU-a o javnoj nabavi i drugim relevantnim odredbama pravne stečevine EU-a;
- Albanija uvodi odgovarajuće administrativne i institucijske kapacitete na svim razinama i poduzima odgovarajuće mjere za osiguravanje pravilne i pravodobne provedbe i izvršavanja nacionalnog zakonodavstva u tom području prije pristupanja;
- Albanija pokazuje dobre rezultate u pogledu poštenog i transparentnog sustava javne nabave što osigurava vrijednost za novac, tržišno natjecanje i jaku zaštitu od korupcije.

Poglavlje 18. – Statistika

- Albanija dostavlja ključne makroekonomske podatke (nacionalni računi i statistički podaci povezani s javnim financijama i statističke podatke o postupcima u slučaju prekomjernog deficita) u skladu s metodologijom Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA) iz 2010., kao i s programom prijenosa podataka u okviru Europskog sustava računa (ESA) iz 2010., zahtjevima za obavješćivanje o postupku u slučaju prekomjernog deficita i drugim relevantnim zahtjevima, zajedno s potrebnim detaljnim opisom upotrijebljene metodologije, pri čemu je Eurostat već provjerio dostavljene podatke i opise te je već potvrdio odgovarajuću usklađenost s pravilima EU-a u pogledu pravodobnosti, potpunosti, dosljednosti, transparentnosti i točnosti;
- Albanija donosi plan za: i. popunjavanje svih preostalih praznina u svim tablicama u okviru Europskog sustava računa (ESA) iz 2010., ii. slanje svih preostalih tablica iz programa prijenosa Europskog sustava računa (ESA) iz 2010., iii. uklanjanje svih preostalih nedostataka u informacijama koje treba dostaviti zajedno s tablicama koje se odnose na postupak u slučaju prekomjernog deficita i iv. rješavanje svih preostalih metodoloških pitanja. Eurostat potvrđuje relevantnost plana.

Poglavlje 32. – Financijski nadzor

- Albanija uvodi odgovarajuće administrativne i institucijske kapacitete na svim razinama i poduzima odgovarajuće mjere za osiguravanje pravilne i pravodobne provedbe i izvršavanja nacionalnog zakonodavstva u području unutarnjeg nadzora javnih financija.
- albansko državno tijelo za reviziju postupka u skladu sa standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI);
- Albanija osigurava sveobuhvatnu pravnu osnovu za zaštitu povjerljivosti OLAF-ovih istraga i dostatne operativne kapacitete za svoju nacionalnu službu za koordinaciju borbe protiv prijevara. Albanija provodi učinkovitu nacionalnu strategiju za borbu protiv prijevara za zaštitu financijskih interesa EU-a. Albanija djelotvorno koordinira aktivnosti za borbu protiv prijevara i ostvaruje dobre rezultate u suradnji s Komisijom, OLAF-om i Uredom europskog javnog tužitelja (EPPO) u vezi s prijavljenim nepravilnostima i istragama koje uključuju sredstva EU-a kako bi mogla u potpunosti izvršavati svoje dužnosti;
- Albanija provodi Međunarodnu konvenciju o sprečavanju krivotvorenja novca sastavljenu u Ženevi 1929. te usklađuje svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a o provjeri autentičnosti eurokovanica i postupanju s eurokovanicama neprikladnim za optjecaj i o provjeri autentičnosti euronovčanica.

* *

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim standardima te njihovoj provedbi nastaviti će se tijekom pregovora. EU ističe da će posebnu pozornost posvetiti praćenju svih konkretnih navedenih pitanja s ciljem osiguravanja administrativnog kapaciteta Albanije i njezina kapaciteta za dovršenje pravne usklađenosti u svim sektorima iz ove skupine poglavlja te za daljnje postizanje napretka u provedbi i izvršavanju. Potrebno je posebno razmotriti veze između ove skupine poglavlja i ostalih skupina pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Albanije s pravnom stečevinom EU-a i relevantnim europskim normama te njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za pregovore u ovoj skupini poglavlja i koje se trebaju dostaviti Konferenciji, EU poziva Albaniju da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine EU-a.

S obzirom na sva navedena pitanja Konferencija će se u odgovarajućem trenutku morati ponovno posvetiti ovoj skupini poglavlja.

Nadalje, EU podsjeća da bi između 2. listopada 2024. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina EU-a.
